

כלי מחקר זה נלקח מתוך **מאגר כלי המחקר** של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות והסובבים אותם.

כלי המחקר הינם גרסאות אשר נעשה בהן שימוש על ידי החוקרים עצמם ולכן יתכנו אי התאמות בין פרטי הכלי המקורי לבין הפרטים המתוארים במאגר.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

לקרן שלם אין זכויות על הכלים המוזכרים באתר זה.

שם הכלי: **ראיונות לבחינת סוגיית האתיקה במחקרים עם אנשים עם מש"ה** (עבור: קובעי מדיניות, ארגונים מפעילים, מעסיקים, חוקרים מהאקדמיה, חברי וועדות אתיקה, אנשי מקצוע וטיפול בשדה, אפטרופוסים ותומכי החלטה).

פותח (בעברית) בשנת: 2023, על ידי: פרופ' אורלי שפירא-לשצ'ינסקי

1	מטרת הכלי	לבחון את סוגיית האתיקה במחקרים עם אנשים עם מש"ה
2	סוג כלי המחקר	ראיונות
3	אוכלוסיית היעד	קובעי מדיניות, ארגונים מפעילים, מעסיקים, חוקרים מהאקדמיה, חברי וועדות אתיקה, אנשי מקצוע וטיפול בשדה, אפטרופוסים ותומכי החלטה.
4	אופי הדיווח	ראיונות
5	מבנה הכלי	כל ראיון היה בנוי משאלות פתוחות בנושא האתיקה שהיו ספציפיות לאוכלוסיית היעד.
6	סוג סולם המדידה	שאלות פתוחות
7	סוג הפריטים בכלי	שאלות פתוחות
8	אורך הכלי	בכל ראיון יש כ 10 שאלות

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

שם המחקר	מק"ט
אורלי שפירא-לשצ'ינסקי (2023). אתיקה מחקרית: לקראת פיתוח עקרונות מקצועיים וקווים מנחים לעריכת מחקרים בקרב אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית. אוניברסיטת בר אילן. במימון קרן שלם.	890-182-2019

לשימוש פנימי – מיקום במאגר כלי המחקר של הקרן

כלי מחקר < כלים העוסקים באימפקט של תמיכות קרן שלם < פיתוח ידע מקצועי והכשרות < ראינות לבחינת

סוגיית האתיקה במחקרים עם אנשים עם מש"ה

[למחקר המלא באתר הקרן](#) ☼

[למאגר המחקרים של קרן שלם](#) ☼

[למאגר כלי המחקר באתר קרן שלם](#) ☼

ראיונות לבחינת סוגיית האתיקה במחקרים עם אנשים עם מש"ה

(עבור: קובעי מדיניות, ארגונים מפעילים, מעסיקים, חוקרים מהאקדמיה, חברי וועדות אתיקה, אנשי מקצוע וטיפול בשדה, אפוטרופוסים ותומכי החלטה).

שאלון מובנה למחצה עבור קובעי מדיניות

1. מה דעתך על עריכת מחקרים בקרב אנשים עם מש"ה?

2. מה לדעתך ניתן לעשות ע"מ למנוע ולמזער סיכונים ונזקים אפשריים במחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

3. במידה וקיים סיכון, האם יש להדיר אנשים עם מש"ה מהמחקר ולמנוע את השתתפותם במחקר? הסבר והבא דוגמאות

4. אילו פעולות/חקיקת מדיניות ניתן לקדם על מנת לשתפם?

5. אילו היבטים מקצועיים של אתיקה ספציפיים למחקר בקרב אנשים עם מש"ה קיימים בשטח, הסבר והדגם. מה חסר? מה כדאי להוסיף?

6. איך אתם מעודדים את הנגשת כלי המחקר לאנשים עם מש"ה?

7. אילו דילמות אתיות עיקריות עולות במחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

8. מהם העקרונות האתיים הנגזרים מהדילמות האתיות?

9. על פי איזה קריטריונים/מימדים מתבצעים תהליכי קבלת החלטות?

10. אלו אסטרטגיות נגזרות מהעקרונות האתיים וחשוב ליישם אותם במהלך מחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

11. האם ישנו נושא נוסף שהיית רוצה להתייחס אליו?

שאלון מובנה למחצה עבור ארגונים מפעילים

1. מה דעתך על עריכת מחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

2. מה לדעתך ניתן לעשות ע"מ למנוע ולמזער סיכונים ונזקים אפשריים במחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

3. מה מידת המעורבות של נציג המסגרת בתיווך לאדם עם מש"ה להסכים בהשתתפות במחקר?

4. שיח עם האפוטרופוס של מקבל השירות - עד כמה אתה נתקל בקושי לקבל את אישורו?

5. שיח לקבל הסכמה להשתתף במחקר עם מקבל השירות לפני שאתה מוסר את שמו כנחקר - האם נוהג לעשות זאת?

6. מהניסיון שיש לך או לקולגות שלך בארגון - עד כמה המדריך או כל נציג אחר מעורב בתהליך העברת כלי המחקר? למשל: הנחקר מבקש שהמדריך יהיה איתו בחדר.

7. האם ואיך אתם מעודדים את הנגשת כלי המחקר לאנשים עם מש"ה?

8. אילו דילמות אתיות עיקריות עולות במחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

9. מהם העקרונות האתיים הנגזרים מהדילמות האתיות?

10. אלו אסטרטגיות נגזרות מהעקרונות האתיים וחשוב ליישם אותם במהלך מחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

11. האם ישנו נושא נוסף שהיית רוצה להתייחס אליו?

שאלון מובנה למחצה עבור מעסיקים

1. מה דעתך על עריכת מחקר בקרב אנשים עם מש"ה במקום העבודה?

 2. באיזה בעיות נתקלת במקום העבודה שגרמו לקשיים כשערכו מחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

 3. כמעסיק, מה מידת המעורבות שלך בתיווך לאדם עם מש"ה להסכים בהשתתפות במחקר?

 4. האם תתמוך בהשתתפות אנשים עם מש"ה במחקר במקום העבודה?

 5. כמעסיק, אילו פעולות צריכות להיעשות על מנת לחקור אנשים עם מש"ה באופן מקצועי ואתי?

 6. אילו דרכי הנגשה למחקר בקרב אנשים עם מש"ה אתה מכיר?

 7. אילו דילמות אתיות עיקריות עולות בהעסקה של אנשים עם מש"ה?

 8. אלו עקרונות (קווים מנחים) אתיים יש במחקר בקרב אנשים עם מש"ה שמועסקים?

 9. אלו אסטרטגיות נגזרות מהעקרונות האתיים וחשוב ליישם אותם במהלך מחקר בקרב אנשים עם מש"ה שמועסקים?

 10. האם ישנו נושא נוסף שהיית רוצה להתייחס אליו?
-

שאלון מובנה למחצה עבור חוקרים מהאקדמיה

1. מה דעתך על עריכת מחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

 2. מה לדעתך ניתן לעשות ע"מ למנוע ולמזער סיכונים ונזקים אפשריים במחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

 3. במידה וקיים סיכון, האם יש להדיר אנשים עם מש"ה מהמחקר ולמנוע את השתתפותם במחקר? הסבר והבא דוגמאות

 4. עד כמה היכרות קודמת עם האוכלוסייה חשובה לדעתך בעת בניית מערך המחקר?

 5. כיצד אתה בוחר את כלי המחקר בהתחשב באוכלוסיית המחקר?

 6. האם ישנה התייחסות לרמות התפקוד השונות?

 7. עד כמה אתה משקיע בחשיבה על אוכלוסיית המחקר בעת העברת הכלים או הכנת המראיינים להעברת הכלים?

 8. כיצד אתה מנגיש את כלי המחקר? האם אתה משתמש באנשי מקצוע לבצע את ההנגשה?

 9. אילו דילמות אתיות עיקריות עולות במחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

 10. מהם העקרונות האתיים הנגזרים מהדילמות האתיות?

 11. אלו אסטרטגיות נגזרות מהעקרונות האתיים וחשוב ליישם אותם במהלך מחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

 12. האם ישנו נושא נוסף שהיית רוצה להתייחס אליו?

-

שאלון מובנה למחצה עבור חברי וועדות אתיקה

1. מה דעתך על עריכת מחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

 2. מה לדעתך ניתן לעשות ע"מ למנוע ולמזער סיכונים ומזקים אפשריים במחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

 3. במידה וקיים סיכון, האם יש להדיר אנשים עם מש"ה מהמחקר ולמנוע את השתתפותם במחקר? הסבר והבא דוגמאות

 4. כיצד וועדת האתיקה קובעת האם יש צורך בוועדת הלסינקי?

 5. האם יש באונ' וועדת אתיקה ייחודית לתחום או שכל הבקשות נדונות תחת וועדה אחת?

 6. מהו ההרכב האופטימלי (הכשרה) לוועדת אתיקה היכול לייצג את הצרכים של אנשים עם מש"ה?

 7. באיזו מידה יש התייחסות להנגשת כלי המחקר לאנשים עם מש"ה?

 8. אילו דילמות אתיות עיקריות עולות במחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

 9. מהם העקרונות האתיים הנגזרים מהדילמות האתיות?

 10. אלו אסטרטגיות נגזרות מהעקרונות האתיים וחשוב ליישם אותם במהלך מחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

 11. האם ישנו נושא נוסף שהיית רוצה להתייחס אליו?

-

שאלון מובנה למחצה עבור אנשי מקצוע וטיפול בשדה

1. מה דעתך על עריכת מחקרים בקרב אנשים עם מש"ה?

2. מה לדעתך ניתן לעשות ע"מ למנוע ולמזער סיכונים ונזקים אפשריים במחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

3. במידה וקיים סיכון, האם יש להדיר אנשים עם מש"ה מהמחקר ולמנוע את השתתפותם במחקר? הסבר והבא דוגמאות

4. מה הקווים המנחים אותך אם ליעץ לאדם עם מש"ה/ אפוטרופוס להסכים להשתתף במחקר?

5. האם תתמוך בהשתתפות אנשים עם מש"ה במחקר?

6. אילו היבטים מקצועיים של אתיקה ספציפיים למחקר בקרב אנשים עם מש"ה קיימים בשטח, הסבר והדגם. מה חסר? מה כדאי להוסיף?

7. איך אתם מעודדים את הנגשת כלי המחקר לאנשים עם מש"ה?

8. אילו דילמות אתיות עיקריות עולות במחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

9. מהם העקרונות האתיים הנגזרים מהדילמות האתיות?

10. אלו אסטרטגיות נגזרות מהעקרונות האתיים וחשוב ליישם אותם במהלך מחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

11. האם ישנו נושא נוסף שהיית רוצה להתייחס אליו?

שאלון מובנה למחצה עבור אפוטרופוסים ותומכי החלטה

1. מה דעתך על עריכת מחקרים בקרב אנשים עם מש"ה?

2. מה לדעתך ניתן לעשות ע"מ למנוע ולמזער סיכונים ונזקים אפשריים במחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

3. עד כמה האפוטרופוס באמת רואה את עצמו כמי שמחליט עבור בן חסותו גם בנושא כמו השתתפות במחקר? האם גם זאת אחריותו (מעבר לנושא החוקי)?

4. מה היית עושה ע"מ לקדם השתתפותם של אנשים עם מש"ה במחקרים?

5. אילו הדרכות מקצועיות חשוב לתת לאפוטרופוסים/ תומכי החלטה בנושא השתתפות במחקר של אנשים עם מש"ה?

6. אילו דרכי הנגשה למחקר בקרב אנשים עם מש"ה אתה מכיר?

7. אילו דילמות אתיות עיקריות עולות במחקר בקרב אנשים עם מש"ה בהחלטתו לאשר או לא לאשר השתתפותו של האדם עם המש"ה במחקר?

8. מהם העקרונות האתיים המנחים אפוטרופוס בנוגע להשתתפותו של האדם עם מש"ה במחקר?

9. מהם האסטרטגיות הנגזרות מהעקרונות האתיים וחשוב ליישם אותם במהלך מחקר בקרב אנשים עם מש"ה?

10. האם ישנו נושא נוסף שהיית רוצה להתייחס אליו?
